

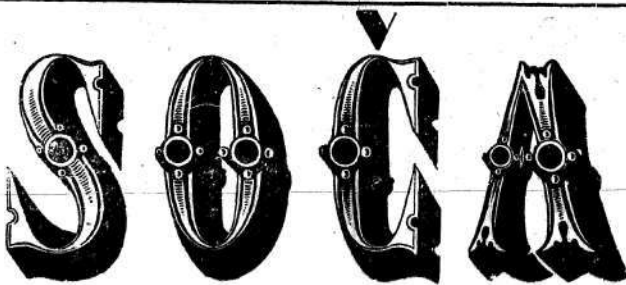
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom posliljani:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrto leta „ 1.20

Pri omenjenih in prav tako pri „po-
slaniceh“ se plačuje za navadno tistopost-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „
5 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Naročnikom in prijateljem: S prihodujo-
številko začne drugi semester in novo naročevanje na
„Sočo.“ Prosimo torej naše prijatelje, da nam prido-
bijo se nekoliko naročnikov in širijo krog naših pri-
jateljev. Ob enem prav nujno prosimo one naroči-
ke, ki so se kaj dolžni, da vse poravnajo pred ko mo-
goče, da jih ne bo treba terjati posebnim potem. Za-
ludno je, da mnogo naročnikov ne plačuje redno, vsled
česar nam nastajajo velike zadrege, ker mi moramo
kolek, tiskovino in druge mnogo stroške točno plače-
vati. —

Upravništvo

Učenje v ljudskih šolah.

(Opomin šolskim oblastnjim.)

„Šol je zelo potreba. Šole bodo najbolj koristi-
le našemu zanemarjenemu ljudstvu; le z njih pomoč-
jo bo ono tako napredovalo, kakor je treba vsakemu
narodu; nevednost je grob njegovemu pravemu blagu-
ru, njegovej pravji sreči.“ Tako se sliši v enomer vže
zidavne govornici moj iskrenimi narodnjaki, kateri že-
le pravega in zdatnega napredka med nami, ker ga
žalibog še vedno pogrešamo, med tem ko si drugi na-
rodje vedo užiti od nekdanj v povzdigi svoje vsestran-
ske omike dobro pomagati.

Da so tedaj šole res jako važne in da je občno
hrepnenje po njih opravičeno, dvomiti bi nihče ne
smel, ali dvomiti bi vendar gotovo marsikdo vtegnil,
da sedanje šole malo, in marsikje skoraj nič ne ko-
ristijo, in da je mogoče tudi, da je učenje v šolah
(ljudskih ali nižjih sploh) včasih ne samo učenjem,
temveč po njih še drugim celo škodljivo, pač tudi
nevarno? V dokaz temu nij treba ravno omenjati be-
sedovanja marsikateri trzasko okolice: „Kaj je
treba teh šol? Jest nesem nikol v šolo hodila, pe-
j vendar živim! Od kar hodi moj sin v šolo, je sto-
krat hušji, ko je bilo prej. Doma ne pogleda nigrad
bukve za nič. Al ne vidiste, kako da se ti poglavi-
tolčejo in lučajo po cesti, kadar grejo v šolo, jeun
iz šole nazaj?“ i. t. d. Saj zastran tega opazujemo še
marsikaterih drugih reči zadosti.

Kolikokrat nij se slišalo med našim narodom, da
kmečki mladenec, ki se je v šoli nekaj čitati in pi-
sati naučil, ne mara za težavno delo na zemljišči, in
ampak da rajše lenobno živi in pohaja? Kolikokrat

nij se slišalo, da je jeden ali drugi svojo tako ime-
novano učenost (!?) le za goljufanje človeštva porab-
lja? itd.

Res je, in pa tudi skustno nam kaže, da nam
šole ne prinašajo vselej tega, kar mi od njih pričaku-
jemo, temveč tudi našim željam nasprotne reči—mar-
sikako nevednost, in celo, kakor sem uže opomnil,
škodo in nevarnost. Pa kedaj in kako je vendar to
mogoče? Mogoče je ali temveč zgodi se to po neprav-
ni ali napačni in neprimernem učenju v šolah! Šolske
oblastnosti se premalo za to brigajo, da bi si
učenci tista znanstva prisvajali, katerih bi jim treba
bilo, da koristijo z njimi sebi in drugim v človeškem
življenju. Bilo bi treba:

1. da se napravljajo in vpeljujejo posebno dobre
in povsem primerne čitanke; in

2. da je učiteljem posebno v skerbi, da učenci
vse, kar je v takih čitankah zapopadeno, in kar oni
v njih berejo, popolnoma razumejo in, takó rekoč,
prebavijo. Jedno in drugo je jako važno za mladino,
a pogreša se žalibog še vedno—in ravno zato ne na-
hajamo doslej še zaželjenega sadu naših ljudskih šol!

Kar se tiče čitank moralne bi biti spisane in
urejene s posebno skerbjo—z ozirom na to, kar bi
imelo prav za prav te šole ljudstvu prinašati, da si z
njih pomočjo po času vsestransko stanje po svojih
potrebah zboljša in, kakor se spodobi, srečno na-
preduje.

Čitanke naj kažejo po dobrem razlaganju in z do-
brimi, pristavljanimi izgledi ali primeri mladini pravo
pot do popolnega in čistega prepričanje in spoznava-
nja: kako in zakaj je je važno in potrebno čitanje
dobrih in podučljivih spisov ali knjig; kaj je in kaj
da rodi prava omika v človeški družbi; kako potreb-
no da je lepo in spodobno obnašanje v ob-
hodu z ljudmi naj si bo tega ali onega stanu (pora-
ba znane knjige „Olikani Slovenec“ bi k temu go-
tovo pripomogla); kaj da je, in pa kako da se vte-
gne vstanovitvi do bro gospodarstvo (po nasvetih
danih v knjižici „Izvirke premoznosti“); kako žalost-
ni in pogubni da so nasledki za praviljivosti in
potrate, lenobe in nemarnosti; kako da se vte-
gne lepó zlagati primerna omika tudis težavnim
poljedelstvom, in da more to postajati po onej tem-
bolj popolno in zdatno; kaj da je ali v čem da ob-
stoji prava slobodna in dostojna ljudmi; kako narav-
na da je različnost stanov med njimi; kako nevarne

za človeško družbo da so neke sedanje nesposmetne
misli o tako imenovanem socializmu in komunizmu,
katere se skoraj povsod v Evropi, celo tudi
med kneti ali sploh med prostim ljudstvom zunaj va-
ših mest močno razprostirajo, kakor nam skustno ka-
že; kako in kedaj da človek zaleze v bolezen in
kako (po Hafelandovih pravilih) da se vtegne je izne-
biti i. t. d.

Ojstra dolžnost in naloga naj bo pa učiteljem
skerbeti, da se omenjeno prepričanje in spoznavanje
tudi vresnici, in sicer s tem, da sami umejo zapo-
adek čitanega dotičnega članka, in da potem oni uče-
nem razbistrijo, kadar je treba to, kar niso ti-le
morda še prav razumeli. Takošno večkrat ponav-
ljano ravnanje, in nemara tudi kak lepo spisovan
primeren, povsem razumljiv mal časniki za
učence obradil bi gotovo zaželeni sad. Tako bi
se naša mladina ne samo učila druge šolske predme-
te, katerih učenje je za-njo potrebno, ampak bi se ob
enem tudi v pravem pomenu odgojevala ali izob-
raževala.

Za razlaganje drugih zgoraj omenjenih šolskih
predmetov naj se umno porablja tako imenovana „so-
kratska metoda“, kolikor je le mogoče. Po ter-
ditvi slavnega francoskega učitelja Jakoteta vsak
otrok (če nije sicer pravi bebec) enako uči, le na tru-
du učitelja je vse ležeče. Znan je bil pred nekimi leti
v Kopru nek učitelj, katerega lepa in dobra nava-
da je bila ta, da izpraševaje jednega ali drugega iz-
med svojih učencev, ki nije prav odgovarjal, je imel ga
pred seboj toliko časa, dokler mu nije po opomnjeni
metodi vse lepo in točno v glavo vcepil. Mež tem so
se pa tako tudi drugi bolj slabi učenci poslušajoči
podučevali. To velja, ne pa gerda splošna nava-
da učiteljev, dajati tacemu učencu precej tako zvani
„slab klas“, in pošiljati ga nazaj na klop, da si tam
hlade terže!

Naj vzajemo vendar na znanje vse to tisti, ki ču-
vajo nad šolami in jih vodijo.

J. G. V.

Jugoslovansko bojišče.

Od hrvatsko bosniške meje se poroča, da je bil
19. veliki boj pri Kostanjici. Turki bi Prijedora i oko-

LISTEK.

Tugomer.

Tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič.

5.

Kakor nam je pesnik v Tugomeru narisal pra-
vega slovanskega kneza, tako je tudi Gripor, Gero-
nov in Hildebertov značaj pospel po občeznanih
posebnostih nemškega naroda. In bogme, Nemec nikoli
nij bil ljubeznjiv narod. Nečemu mu odrekati sreča, s
katerim se tako rad ponaša, a svojo blagostnost, do-
brodružnost in rahljčnost hrani za samega sebe, so-
sednim narodom je nikoli nij kazal, posebno slovans-
kemu ne! Proti tujcu je bil ter je še dan danes
Nemec vedno ošaben, nepreveriv, napaden, sebičen,
po prvenstvu brepeneč ter prvo besedo in prvo mesto
si prisvajajoč.

Oglejmo si to tri Nemce v našej tragediji in
priznavati bomo morali, da nam jih je naš pesnik iz-
vrstno narisal.

Ta Gripo je nemški naseljenec v Slovanih.
Mož je kupec in inovit posestnik. Prav ljubeznjiv in
pameten človek je, Tugomer ga šteje med prve svoje
prijatelje. In zakaj bi ga ne? Saj mu je Gripo po-
mogel, da je ušel iz nemškega robstva; saj Gripo ve
govoriti vselej pametno besedo, kedar zborujejo slo-

vanski možje; saj Gripo nikoli nij v zadregi, kedar
je Slovonom potreben dober svet. Najvažneje vesti iz
nemškega ostroga prinašajo prelगतaji Gripu in ta je
zaupava Tugomerju. In da bi se še bolje utrdil v
svojej drugej domovini snubi lepo Grozdano, sverkro
Tugomerjevo. In da bi Slovonom še bolje godil, svoje
krščanstvo na videz taji ter fanatičnega popa Zovlja
zmerja zaradi njegove verske prenapetosti; taji celo
narodnost svojo ter se bojuje se Slovenci zoper svoje
nemške rojake. Gripo je nemškega človeka ssekel ter
novega slovanskega oblekel. Pošten možak je ta Gripo,
tako menijo večidel slovanski knezi; tistemu pa, ki
temu Nemcu neče verjeti, zagruzi Tugomer:

„Stoj! Vsak Sloven me nami bodi pošten
Za našo stvar, kakor je Gripo ta,
Po tem oteži smo!“

Slovansko lehkoverni in zaupni Tugomer, kako
bodeš se prokljati tega Nemca! Kajti na dnu njego-
vega srca mu leži modras v svitek svit; furor ten-
tonicus se mu pravi in gorje vam Slovonom, kedar
ta vzdigne svojo glavo! Ta ne pozna poštenja, zve-
stobe in prijateljstva: vse to mu je samo krinka, pod
katero se skriva, da doseže svoje sebične nemške na-
mere. In dosegel jih je! Pripravil je Tugomera, da se
je temu samemu najpametnejše zdelo iti se slovanskimi
velmožmi v dogovore z Nemci; osvobodil je nemške
tale, ki so bili Slovonom zastavljeni ter je odvel v
nemški ostrog in nemška zmagla je bila odločena!

Zdi se mi, kakor bi bil pesnik večkrat mislil na
sedanji čas, ko je risal tega nemškega naseljenca

Gripa. Te bire ljudje niso posamezni človeki, to je
posebno plemo nemškega naroda. Nahajaj jih po
vsem svetu, kder se Nemec naseljuje; a nikder jih nij
več nego pri nas v Avstriji, samo da imajo pri nas
drugo ime: pravimo jim „pruski agenti“.

Nemec Geron, knez v polabskej pokrajini, je
pokoren sluga svojega gospoda, a hraber vojakin, zvit
diplomata, jeklen značaj. Geron je pravi moj na
praven mestu. Vse njegovo dejanje in nehanje navdaje
samo jedna misel: kako bi zmogel in uničil slovanski
narod! Da bi to dosegel, poskuša mnogovrstna sred-
stva, a nobeno se mu ne zdi prepodlo. Saj ima opravi-
ti s poganskimi slovanskimi psi!

Lu kako dobro pozna Slovence!

„Slovanski človek veruje prerad;

Posebno kar mu tujec pripoveda

Jaz znam jih in izkušnje imam svoje.“

A na drugem mestu razlaga svojo politiko tako-le;

„Z besedo lepo, bodi si ležljiva,

Polaskati je treba se Slovnu

A on za tobój pojde, kamor hoče.“

Proti Nemcem se ve da je ves drug mož. Ko ga
škof Hildebert pregovarja, da bi slovanske poslanike,
katere je lesto in ležjo privabil v svoj ostrog, pomor-
lil, predno se vrnejo nemški tali iz slovanske zemlje,
pravi Geron, da rajši vseh trideset slovanskih velmož
zopet izpusti iz ostroga, nego da bi svojim zastavlje-
nim vojnikom besedo snel:

„Nijedne glave nemške jaz ne dam,

Nijednega vojnika pogubiti

lici nameravali so ustase iz nenadoma z veliko silo napasti ter jih uničiti, da bi se jim to tembolj gotovo posrečilo, so se na to jako tajno pripravljali, ter svoje dispozicije le generalom i višjim oficirjem naznačili. A nesreča za Turke je drugače izvolila. Ustasi vlovili so jednega turškega poveljnika z njegovim spremstvom ter so po pismih, koje je imel general pri sebi vse proizvedli ter dobro vtrdili svoje pozicije pri Kostanjici.

19. jutro naznanijo ogleduhi ustasem, da se bliža turška vojska. Ustasi mirno v svojih pozicijah čakajo, dokler centrum Turkov v njihovo sredo ne pride, potem pak planejo od treh straní nad uje, ter jih strašnokopno pobijejo. Bašibosuki, videč v kaki zdrazi da so, pobegnejo, a turška regularna vojska jih z orožjem prisili v boj se povrniti.

Ti naskokitje ustase a vse zastopni, kajti ustasi so imeli izvrstne pozicije v gozdu, v katerem znabiti že stotine let ni bilo nič sekano.

Popolnede začelo je močno deževati in ravno, ko se Turki zopet pripravljajo za zadnji naskok, trešči v pred Turki stoječe drevo. Ta slučaj je Turke tako preplašil, da niso več upali se ustase napasti, nego pobegnili so proti Priedoru. A še zdaj njh nesreča potrdila, kajti na begu jim pride močna ustaška četa pod poveljništvom Hadžića nasproti, ter jih mnogo pobije. Odsihmal poteho bašibosuki, to je narodna bramba, se več bojevati proti ustasem. Tako odgovarjajo ustasi Turkom na njih reforme.

V Hercegovini so Turki Nikšiće se živečem za 1 leto preskrebili, ustasi so jih pustili mirno naprej i nazaj. Kakor se sliši, bil je Mukhtar paša z Nikito porazumljen. Vsaj je vse jedno, so-li Nikšiće preskrebijo ne ali ne; kajti zdaj, ko Črnagora v boj stopi, se ne more ta stara trdnjava dolgo držati, kajti vse drugače bo, kadar začnejo črnogorski topovi oguej in krogle bljuvati, ziveč tam shranjen pa le pride Črnejgori prav.

Srbija i Črnagora stopite v akcijo, to so zadnje vesti, koje vsi listi brez razlike prinajajo; Srbija ne more več nazaj pri vsej dobri volji, kajti ona je finančno popolnoma ruinirana; njeno geslo je le „Naprej“, to je ili kraljevina ili nema više Srbije; ona si zamore le opomoti; če na turških razvalinah slovanško državo ustanovi. In kakor kažejo priprave, tudi resno nato misli. Vsa Srbija je oborožena, 50000 mož regularne vojske stoji pri Aleksincu nasproti Nisu, kjer inaj Turki utrjen tabor i blizo 35000 mož, tukaj bode naj bolj huda bitka.

Na Drini stoji 20000 mož regularne vojske pod poveljništvom Ranko Alimpića, potem tri legije protovoljcev pod Vlakovićem i sicer najbolj organizirana v Sabacu in Loznici (poveljnik Pajo), jedna v Valjevem i jedna v Užicah (poveljnik Pulnek Gruzo, Mikšević Djoko in archimandrit Dusić). Jedna divizija regularne vojske stoji mej Kladorom i Knjaževcem pod poveljništvom polkovnika Miljutina Jovanovića, kojema so tudi protovoljci Bulgari dodani. General Zach i Černejev sta verhovna vodje, in sicer prvi pri Čakacu, drugi pri Deligradu.

K tej vojski pride zdaj še drugi i tretji razred narodne vojske, tako da bode Srbija blizo 150000 mož na mejah imela, s kojimi prav lahko Turke pobije, kterih nij več nego 90000 mož, koji so deloma v Bosni deloma v Hercegovini i Bulgariji. Res da imajo Turki utrjene tabore in trdnjave, a Srbiji na strani, Turkom pa za hrbtom stoje ustasi, kojih je v Bosni blizo 20000 mož, v Hercegovini 10000, v Bulgariji kakih 20000, koji se bodo, kakor hitro Srbija i Čr-

nağora boj začnete, podvojili i še več. Črnagora postavi 12000 mož v boj, koji se takoj se Hercegovci združijo.

Tako stoji zdaj stvar. Predno izide ta „Soča“ bodo srske puške pokale in Turčina podirale, v to jim naj pomore sreća junačka. Madjari so zopet enkrat svojo strahopetnost pokazali. V vojvodini srb-ski na Ogerskem so denarje v podporo svojim bratom turških Srbov kakor i nekatere dobrovoljce nabirali ter jih v Srbijo odposiljali, zaradi tega kričijo vsi madjarski listi, da se hočejo Srbi proti ogerski državi spuntati, da je treba obsedni stan proglasiti; ter vse nabirale i odločne Srbe v zapor dadi.

Še celo avstrijske vojske, koji so v posadkah v vojvodini šumnitijo si molči Madjari, da pomagajo Srbom, na kar jim stara „Presse“ prav dobro odgovarja, da tako govorjenje je impertinento i pollo, da Madjari iz muhe silno ustvarjajo.

V istini so več Srbov v zapor deli i na meji vsega, koji namerava v Srbijo iti, zavrejo. Tako so 400 Bosnjakov, kteri so hoteli nazaj v Bosno iti, zaprečili pot—dobro naj jim tekne—a Turka ne bode vse to rešilo. V Srbiji delata zdaj samo še ruski i angleški poslaniki.

Angleži bi menda radi, da bi se Srbija diplomatičnim potom s Turčijo pobotala, a Rus neče zato nič vedeti, on sili na boj, kajti za to govorijo vse stvari. Srbski poslaniki, koji je imel v Carigrad oti, da se Muratu V. v imenu Srbije pokloni, je dobil ukaz, ko je vže na parobrodu stal, da mora doma i Turci. 23 tega sta veliki knez Vladimir i ruski gener.l Fadejev v Belgrad došla ter drugi dan v notranjo Srbijo odšla; drugih 75 ruskih častnikov je nekda. na potu, i kakor najnovjša poročila poročajo, je obljubila ruska v 8 dnevih 15000 dobrovoljcev poslati. Andrassy pak nič več ne črne; gotovo je, da zdaj nij več časa za reforme.

V Bulgariji je bilo pretečeni teden več bojev mej ustasi i Turki, v kojih so bili povsod Turčini tepeni, zopet nov dokaz kako znado Turki lagati, kajti oni so poročali vže pred 14 dnevi, da je celi ustanek zadušen; a naenkrat so na treh krajih pri Peručici, pri Belovi in Vrac-u od ustashev prav dobro bili tepeni. Vrac malo mestice so ustasi si osvojili.

Po najnovjših poročilih se je vnel v Carigradu velik punt. Staroturki in vojaki so se vpri proti Mithad-pašu, ki ima zdaj vajeti v rokah, in katerega krivijo, da je kriv smrti Husein-Avi-paše. Po drugih poročilih nov sultan Murad V. ne upa na beli dan in se pusti stražiti od več bataljonov vajakov;—nekda uže misli, kako bi pobegnili, predno ma prime-sej škarje, da si žile prereže. Nakateri listi hočejo celo vedeti, da je uže zgini. Angleška flota se bliža Carigradu, da bode morda mrl delala; pa tudi Ruska nekda ne drži križem rok in zbira mnogo vajakov na turški meji. Angleži so šteno čudno zmešali in na vse zadnje se bosta vendar smejala Ignatiev in Gorčakov, ne pa kratkovidni spletarkari. Kako se bo vse to razmotalo, tega denes še ne vedo diplomati. Težko nij vganiti, kedo ostane na cedilu.

Iz Raguze poroča se telegrafno od 27. t. m.: „Hercegovci učinili so umeriten in jako pomenljiv korak; zbrali so se vsi hercegovski vojevode v skupščini ter Nikito za hrcegovskega kneza proklicali. „Odposlali so deputacijo v Cetinje čez Grahovo, da „ta sklep Nikiti naznani. Isto tako proklicali so bosniški vojevode Milana za bosniškega kneza in odposlali deputacijo v Aleksinač.“

„Kder trčita se Neme in Slovén, Iztrebiti je s korena slovenstvo, Da sila nemška kal rodi iz njega Slove in Nemeč, kakor voda z ognjem Dotikati ne moreta se mirno.“

Tretji Nemeč je biskup Hildebert, prvi cerkovni dostojanstvenik nemški, desna roka kraljeva. Ota I. ga je poslal v Geronov oostrog, da poizve, kako stoji stvar. A prvi svečenik nemški ne nosi krščanske ljubezni in sprave v svojem srcu, krvave so njegove besede furor teutonius in fanatično povopstvo ob jednem diše iz njih, ko Geronu zapoveduje:

„...treba z ostrim mečem ino siloj Vladarskoj trebiti pogansko zlo, Uničevati vse nevernike. Na primer tukaj: divji rod slovenski Do zadnje korenine izruvati, Če skoraj ne upogne tilnika, Poprimši pravo vero Kristovo. Samo tako dosejemo na svetu, Da uresniči se prevzišeno Slové gospodovo, ki nam je rekel, Da bode čredi vsej le jeden hlev In jeden sam pastir. Osobi dve A duh jednoten: rimski papež dušne In nemški kralj posvetne vlade štiti, Kristjanom slabim strah, poganom groza.“

In na drugem mestu pravi: „Uničiti! Čim prej tem bolje! Slovena treba nij na zemlji božjeje Jezištvu iztrebiti vse povsod!“ Pravega narodnega i verskega fanatika pa se

Dopisi.

Na Kviškem. 26. junija. (Izv. dop.) Naša čitalnica ni več na rakovi poti. Na žalost njenim naprotnikom bodedo imeli besede v sredi meseca julija t. l. in sicer v Biljani, kjer nas dolenič Brici z veseljem pričakujejo. Pri tej besedi bodo sodelovali tudi nekateri gospodje iz Gorice. Tudi naš vrli narodnjak, gosp. župan iz Medane bode imel govor; on je dober govornik in nas bode bode z svojim govorom gotovo prav navdušil.

Nek prostovoljni tourist napada Brice v Slovencu št. 64 da so v omiki še 100 let nazaj. Ta človek malo pozna Brice, to sam priznava, ker je še malo časa v Brdih bil. Ta majhen čas bila mu je rebula presladka in premočna (za tistega, ki jo po pameti ne pije). Še se spominjamo kako ste enkrat celo pozno v noči v tukajšnju kremo primahali z debelo butico, to je istina, da ste imeli preveč alkohola v glavi, ker se vam je iz nje kadilo; pri odhodu bile so vam duri preozke. Sreča vaša, da ste imeli spremljevalca z lasterno, drugače bi bili zemljo potipali. Ali mislite, da bi mogla omika rasti sama ob sebi v Brdih, kakor na pr. kopia? Komaj štiri leta je od tega, kar smo dobili štiri učitelje za cela Brda ki imajo 6 županij. Naj nam pošlje potrebni učiteljev in zagotovim vas, da bodedo 100 let pred vami gospod turist. Ta odgovor vam damo kot prvi in zadnji. Pri nas imamo vsako leto 2 prav sloveča praznika. Na dan teh praznikov pride veliko ljudstva skupaj celo iz Kranjskega in Štajerskega, ker se delijo popolnoma odpustki. Tudi letos 23. maja se je zbralo okolo 5000 ljudi, mej temi čez 150 Kranjcev in Štajercev. Ob 11 uri je šla procesija iz farne cerkve na mali grič h cerkvi svetega križa; pri procesiji svirala je kakor po navadi domača godba. Pri sv. maši občudovalo je ljudstvo našega orglarja Cirila Kumarja; komaj 11 let stari dečko je se svojimi dobro izurjenimi pevi teško peto mašo izvrstno spremljal. Le potrudite se gospod Karol za mladega sinka, ako bode tako napredoval, utegne postati drugi Krežma. Vsa čast in slava gre gospodu župniku, ker duševno in materialno cerkveno petje podpira. Bog ga živi še mnogo let v Kviškem. Zahvaliti se imajo pa Brici za vse gospodu Jožefu Mariniću, organistu v Kozani, ker on je bil prvi, kateri je v Brdih vpeljal lepo petje, orgljanje in je stare cerkvene kruljče odstranil; slava mu!

F. K.

Od beneške meje (Izv. dop.)

Kako rod za rodom gine
To počest je domovine.

S. Jenko.

Žalostno je v naših Brdih v materialnem in duševnem obziru. Ko se povotnik ozira po teh krasnih, solčnih gričih, se mu vesela srce širi in misli si gotovo, da tu mora bivati srečen marod. A žalibode, da temu ni tako! V poljedelstvu so Brici še jako primitivni, vino in sadjereja se zanemarija, v omiki in napredku pa so dosti zaostali za drugimi Slovenci. Pri vsem tem se pa še zdaj ne zgauejo. Mej tem ko je drugim Slovincem uže prisijala zarja omike, je videti, kakor bi v Brdih ne hotelo biti bolje. Naši „rodoljubi“ držijo križem roke ter nemo gledajo, kako izpodriva vedno bolj dan za dnevom tista zoperna furianščina našo posteno slovenščino. Bridka žalost se človeka poslati, ko vidi, da ginejo slo-

kaže v tretjem aktu, ko ima Geron slovanse velmož v svojej mreži vjete.

„Dovolj nam bodi, če poganom tem Poslednje hope nam oladimo, Predno neverseke duše izroče Peklenskej neprijazni, zlodeju, Ki ga slepi česté v bogovih svojih Glavé s teles, to je najkrajši pot! A v tem trenotji se domisli, da on, svečenik, biskup, prvi sluga Kristov v Nemcih, on, ki bi moral učiti in propovedovati ljubezen, mir in spravo mej narodi, govori tako krivdeljne besede! Stresne se in samega sebe ga je strah. „Ne, hlapcu božjemu ne služi meč! Želim uže si konca dnevi temu, Da bilo bi izvršeno, česar treba. Na višjo čast bogu in svetej cerkvi.“

Toda kako hitro zabi, da je „hlapec božji!“ Kako hitro se nemški krvnik zopet oglašil v njegovem srci! Geron je v zadregi: nemških talov še nij iz slovanse zemlje, Slovenom prisidšem v dogovore pak se začnajo odpirati oči, da so se Nemci prevarili — torej ne ve, kaj bi učinil. Hildebert nij v zadregi! „Dolžnost je, gledati samo koristi“ Državne in blaginje svete cerkve, Ki jo rodi poguba vragov naših. Nevernikom Slovenom puhla bodi Obetana beseda!... In ko se Geron pripravlja, da bi pomoril slovanse kneze, tedaj mu Hildebert dela srce: „Premislek je tu greh, ohraabi se! Pokaži! jeklo nemškega moža,

Ne dam tako. Domačemu človeku V besedi jaz in veri obstojim.“

Izvrstno! Niti jednega priprostega nemškega vojnika nij hotel žrtvovati, a trideset slovanskih velmož je hladnokrvno v zastavo privabil, opijanil ter zavravno pomoril! Tudi furor teutonius se glasi iz njegovih besedij, ko po dobljeni zmagi na krvavem bojišči tako-le prorokuje:

„Uže mi doba se razkriva v duhu, Jaz ne utakam je, a vnuci naši, Da kodar zdaj sedi slovensko plemo, Vzrasto iz golih tal gradovi nemški V krajini novej zemlje braniborske, Zaščitni kremelj rimskemu cesarstvu, Ki meje pretrese od tod pokakne, Glasce, da nosi mej pogane vero, Katera bode mu izgovor moder, Da z mečem, ognjem, ako nij drugače, Brez milosrdja, brez vesti otročje, Pravico položivši v meč in silo, Razproštre dolga krija po slovenstvu, Odpadne iz vasij in polj ga tolstih V kočurje ilove, da tam zadahne, Bogove dedov starik pozaoišči, Ter sramovati se načne imena Slovenskega, ki zdaj mu je na slavo, In nramovati svojega jezika. Zakonov prvih, pravde otcov hrabrlih, Prekvašeno do mozga v kosti z nemstvom, Katero prestol tukaj si utvrdi Bodočej veličini časov poznih.“ In doglavnik njegov Radulf pristavlja:

venske vasi na meji, ko jesenko perje iz dreves. Sve-ta dolžnost vsacega je torej buditi baš tu na meji narodno zavest. Seveda je treba tu krepkih delavcev iskrenih rodoljubov, posebno pa dobrih učiteljev, da bi nam mladino v materinski odgojvali, ne pa v furiantšini. In kaj se je storilo do zdaj? — O učiteljih ni tu ne duha ne sluha, nekterim gos-podom duhovnom je pa slovenščina in narodnost deveta briga. O da bi pač enkrat spoznali naši briski mejaši svojo prevažno nalogo na meji ter se krepko v brn postavili lahonstvu, da ne izgubi naj dražje reč, kojo jim je stvarnik podaril — svoj mili materni je-zik. Za danes dovolj — prihodujič kaj več.

Tone Ščipek

Iz slovenskega Štajerja, dne 25. junija. V „kajbi“ še vedno sedeči državni poslanec Brandstetter, vodja nemško-ustavoverne stranke na slov. Štajerju, pride tle dni pred ptnotnike v Celje. Kakor sem Vam uže poročal, je tožen kot goljuf in ponarejevalec — menjic. Tedaj se bode tožba glasila na hudo delstvo goljufje. Obravnava bode trajala tri tedne in vodil jo bode tamorajni predsednik okrožne sodnije g. Hein-licher. Dr. pl. Piflger bode zatožbo zastopal, a zagov-arjal ga bode pak dr. Holzinger iz Gradca. Slovenski voljci varujte se takih zastopnikov, kakor je Brand-stetter!

Našemu ranjkemu pesniku Val. Grožnu se uže izdeluje spominke v Mariboru. Životopis ranj. pesnika bode spisal oče znani učenjak i slov. pisatelj č. g. župnik Trstenjak, kateri je ranj. pesniku osebni pri-jatelj. Orožnove rokopise hrani pak č. g. kanlan Len-dovšek. Na zdar! — Mozirski.

Šabac na Srbskem, 26. junija. (Izv. dop.) — Iz slovenskih in družih slovenskih listov razvidel sem, da je srbska vlada zgubila mnogo simpatij pri Slova-nih zaradi svojega neodločnega postopanja, posebno pa zaradi poniznega odgovora, katerega je dala Turčiji na vprašanje, zakaj oborožuje. Morani priznati, da tudi meni ni vgašla srbska politika; a zdaj sem se prepričal, da Ristič-ovo postopanje je izvrstno diplo-matično.

Kakor so se reči mešale po Evropi je Srbija slutila neko nevarnost, posebno pa se je bala Avstrije, katera se kaže slovenski politiki bolj nasprotna nego anglezka. Nij je evropske države, katera bi toliko protežirala Turka proti Slovanom, nego je sedanja po Andriassiju voljena Avstrija. Anglija njima nič proti Srbiji in gotovo je, da bi prav rada videla, da bi Srbija dobila Bosno in Crnogora Hercegovino, kajti Angležki je samo za to, da Turčija ohrani svojo vlast na Dardanilih in da Rusija ne pride v Carigrad. — Nasprotno pa hoče Avstrija zatreti ustajo, ona je in-ternalna Ljubibratija; ona je odtegnila podporo v Avstrijo pribeglih rajt, ki glada trpi in vmiru in na-posled je se prepovedala pošiljati ugodne t.legrame ob ustaji slovenskim in drugim listom, ki so Slova-nom pravični, ter uvedla neko novošegno „Telegramm-sperre“. Ta namera je podobna obsednemu stanu in znači zadosti Andriassijevo politiko. Vkljub temu pa „ustaja izvrstno napreduje in avstrijski Slovani dohčajo sem mnogobrojno na pomoč bratom. Posebno pa je tukaj dosti ogrskih Srbov, ki so prinesli se seboj tudi denara za podporo ustaje. Napočila je slovenska zarja in nobena velešila nij močna zadosti, da bi zatrla

slovensko oprosteno na jutrovem. Srbija je očeka-vala, dokler je dozorela reč v Carigradu, pa oborože-vala je noč in dan in danes je že 100.000 izvrstno oboroženih mož redne vojske in nas prostovoljcev blizo 10.000 na meji Bosne in Bulgarije, ki čakaajo od dneva do dneva povelja, da prekorajo mejo. Mi prostovoljci pri Šabac-u smo popolnoma po vojaško organizirani in prevedeni z vsim potrebnim in v na-šem taboru govori se močno, da bomo jutre marširali v Bosno ter se tam zjediniš s četami bosnanskih usta-šev, ki uže zdaj zmagonosno napredujejo in so še le pret. teden pri Kozari in Dubici turško glavno moč v Bosni popolnoma potolkli ter vrnili čez 600 Turkov. Zbog tega raste entuzijazem mej ustaši, mej tem ko v turškem taboru, posebno pa mej domačimi bašibo-škusi vlada največja poparjenost, tako sicer, da se ti zadnji celo zoperstavljajo in nočejo več v ogenj. Sliši se, da bi Anglezka podpirala Srbsko, ko bi tirjala za-se Bosno. Rusija je tudi za to, da Bosna postane srbska; edina Avstrija bi temu vtegnila protiviiti; a vse zastoj; danes smo gotovi ruske pomoči in dokaz temu je, da Srbija dobiha neizmerne podpore od Ru-sije in da je v srbskem taboru pri Aleksincu en ruski veiki knez, menda stričnik carov in pa glasoviti ge-neral Fadejev. Pri nas v Šabacu je tudi veliko ruskih častnikov in kakor se vidi bode vso srbsko vojsko in vse prostovoljce vodili sami ruski generali in viši ofi-cirji. Jutre pričakuje kneza Milana v tabor, ki je ne daleč od Višegrada. Iz tega sledi, da bo operacija v kratkem zaključena. Mogoče je, da Vam hom uže v par dnevih poročal o bojih mej Srbi in Turki. Ogrji so torej nasproti sedanjih situaciji, katero so Angleži po-speševali, popolnoma nezmorni; oni ne morejo vsta-viti kolesa, ki se je začelo hitro vrteti; temveč je skoro gotovo, da zveza treh cesarjev je sopot vtrjena in da je Rusija, na katero je Nemška navezana, po-polnoma zmagala, ker vtegne tudi na Avstrijo upli-vi dobrodejno, razumni se gledé avstrijskih Slovanov, katerim mora bližnji prevrat avsts. politike le kori-stiti. Če si pa Srbija in Crnogora osvojiti Bosno in Hercegovino, mislite, da bostem uže konec dirindaja. O ne! Bulgarija je vstala in Turki je ne bode mogli poniriti več.

Madjarski listi sicer poročajo o veliki sill, katero je zbrala Turčija pri Nisu; vse to je pretirano, ker en del te sile je ošel v Bulgarijo, kder so bili Turki zadnje dni, sopot tepeni in pri Nisu-nj čez 30.000 Turkov. Černajev in Zach bosno imela torej lahko reč. Prav tak Alimpić, ki komandira tukaj na Drini. Vprašanje se torej ventilira po Srbskem, kedo bode dobil Bulgarijo in prav zaradi tega je mogoče, da so se tri velešile dogovorile, kako se ima razdeliti Tur-čija. Ristič pa ima pokazati, če je v rusici kaj po-goben Cavourju. Naj Vam še poročam, da je tukaj v Šabacu več nas Slovencev, ki smo skoro vsi postali častniki in ki komaj pričakujemo dneva, da bi se merili s Turkom na čast naše domovine. Srečen bom, če vam bom mogel poročati iz Sarajeva.

Politični pregled.

V Gorici, 22. junija 1876.

V notranjem nij nič posebnega zabilježiti razun nadaljnih razgovoranj obojlih ministerstev

o bankinem vprašanji. Dospeli so vendar uže do razprave posameznih točk tega velevažnega vprašanja.

V Galiciji so se uže začele priprave za deželne volitve. Nasproti si stojé Rusini in Poljaki; poslednji pa imajo še mej seboj prepir. „Gazeta Narodova“ svetuje, naj se poljsko plem-stvo polasti mandatov, „Dziennik polski“ pa svari pred tem, da bi se kak stat naglašal, nego vsi brez razločka naj bodo rodoljubi.

Dalmatinski deželni odborniki Klaič, Bran-ković, Iveljo in Ljubič so zopet svoje mandate položili, ko je Ljubiaš vstopil. Sedaj se bode moral zbor razpustiti.

Pekel in ogenj kličejo Madjari po svojih ogrskih nad banatske Serbe, ker so se drznili nekaj novcev nabirati za na boj pripravljajoče se Srbe v Srbiji. In res, dobil je fm. Scudier, poveljnik v Temesvaru, zavkaz, da naj prisloži političnim oblastinjam, ko hitro zadnje to zahte-vaajo. Saj ne bode nemara dril ogrskih Srbov? Zagrizenim Madjarom i njihovim listom svetuje-mo, da bi bili bolj hladne krvi, ter da bi se ne spodtikali nad takimi malenkostimi, katere iz-virajo iz gole bratovske ljubezni in človeške dobrosrčnosti.

Iz Stambula poroča se, da ima turška voj-ska pri Srbiji povelje biti pripravljena na vsak hip, da udari na Srbijo. Poveljnik jej je Ke-rim paša. Isto tako velja o turških vojski-nih ladjah na Donavi, katere bodo baje Belgrad in Semendrijo bombardirale.

Iz Carigrada poroča telegram, da je tudi na otoku Chios upor proti turški vladi vzdig-nil se, ker je nek turšk žandarm ubil kristjana. V Carigradu so zaprli mnogo softov, druge so iz mesta prognali, boječi se nove revolucije.

Iz Srbije došlo so vesti, da so prostovoljne srbske čete, blizo 8000 mož, Drino prestople. Naloga njihova je okolo sebe vse bosniške ustaške čete združiti in kolikor le mogoče regu-larno vojsko podpirati. Predno dojde ta-le list našim čitateljem, bil se je nemara uže hud boj mej Turki in prostovoljci.

Srbski knez Milan odpotoval je na dan sv. Petra in Pavla v Aleksinac. Mej gromom to-pov in jako navdušenim pozdravljenjem od strani ogromnega števila belgradskih mestjanov in sprem-ljan od vseh svojih ministrov peljal se je proti Semendriji, od kodar se ministri zopet v Bel-grad vrnejo.

Vsi uradniki v Srbiji, kateri imajo več kot 604 gld. letno plače, ministri, državni svetovalci itd. bodo imeli ves čas, dokler vojska traje, samo letno plačo 600 gld. Onim pa, katerih letna plača je zoašala manj nego 600 gld. odtegne se 20 od sto. Vse te naredbe so se pričele uže 13. t. m. Drugi sklep narodne skupščine, nam-reč, naj se uvrstijo vsi uradniki brez izjeme za čas vojne v armado, se je tudi uže uresničil. V vsakej kanceliji ostaneta največ po dva urad-nika, da bodeta oskrbovala najpotrebnejše stvari. Tudi bivši ministri in vsi mlajši penzionisti so uže pri armadi. Uradi in prostori ministrov so izpraznjeni, sodnije tudi vse, samo pri vsakej o-krožne sodnji je ostal jeden sodnik. Uradniki so večidel uvrsteni h kanonirjem, deloma tudi k dovožnim konjikom in intendaturskeji armadi.

Anglija zavkazala je oborožiti trdnjavo Gi-braltar, kakor le mogoče dobro in kakor za naj-hujo vojsko; angleške vojskine priprave pa na sploh velikanske.

Razne vesti.

Goriška čitalnica bode imela v sredo, 5 julija zabavo na čitalničnem vrtu. Svirla bode godba pol-ka Weberja prav lepe točke; vmes pa se bode pro-duciiral pevski zbor goriške čitalnice. — Na progr-a-nu je tudi tombola z lepimi dobitki in umetni ognji s transparenti in drugimi zanimivimi spremem-bami. Vrt bo okusno okinčan se zastavami in ves razsvitljen z baloni. — Ker nam čitalnica 5 julija obeta prav krasen večer, se je pa nadajati, da se bode vdeležilo to-zabavo prav mnogo občinstva. —

Vojaka trdvega, ki mu neznana Brezurna milost je. Mehkota plašna In ovje milosrdje k tacemu Sovražniku krščanske naše vere, Imena nemškega, to je slabotnost, Pradedov nemških nedostojna, Geron 1^a In ko Gripo meui, da bi zadostovalo, če bi se slovenski velmožje samo v zapor deli ter dobro stražili, ga Hildebert čude se vpraša, čemu samo polovico dela izvršiti!

„O kratkem, a po krepkem! Smrt je nagla Ter najtrdnješa mitrodejnica! Treba je, da zve Sloven, Kedo smo Nemci, kaj umejemo, Kaj moremo, ko priletimo k boju. Osorni bodimo narodu temu! S pogani se o miru ne pogajaj, Prijazni nam slovenske treba nij, Pokorščine jedine le od njih I sveta cerkev hoče i naš kralj. O trdnemu se poganu nikdar Ne nadej mi, da se ti izpreveri; Za to, da jih zadene maševanje In meč, ki je blagoslovil bog.

Toda še jedna stvar peče Geron: od kralja Ota nema poveljenja nič! Previdno torej vpraša Hil-deberta, če li zna, kako bi storil kralj z ujetimi Slovenci.

Hildebert.

„Da znam. Nij strah ne biti za poroka, Ker vem, da bil kralj Oto, naš gospod, Dostojen vedno Karla Velicega Največjega vladarja zemelj nemških,

Kateri nikdar nij mušic precejel, V brezumnem pravdlovljivi premhak, Kadar velike tehtal je koristi Države nemške ali obče cerkve. Ne čitaš li, kaj stara knjiga piše? Pri Verdenu poklal on v duvi jednem Tisoče štiri petkrat sto je saskih Nevernikov ter z mečem žel Slovence Ob Dravi, Savi, do Hiriha, In Longobarde, papežu uporne. — A cerkev ga za to proklela nij, Mej blaženike rajске ga je dela. Ta Karel, Nemca pravega uzi, Sijajen vzgled je tudi Otzi kralju; Zdjaj veš i ti, kaj tebi je storiti!“

Kaj ne, to je jeklo nemškega moža! Iz vse tragedije, posebno pak iz tega, kako nam je narisal Gropa, Geron in Hildeberta, se jasno vidi, da je pesnik založil v svoj umotvor mnogo slovan-skega srda proti Nemcem. Je-li to dopuščeno? Jeste! Našega pesnika oprošča vsa slovenska zgodovina, ki so nam jo Nemci pisali krvjo in jeklom od Karla Ve-likega počeni pa notri do današnjih časov! Našega pesnika oprošča jeden prvih sedanjih nemških pesnikov in leposlovcev, oprošča ga slavni Rudolf Got-schall, ki v svojej glasovitij poetiki pravi: „Der Stoff ist der Dankbarste, der vom historischen Pathos der Gegenwart durchdrungen ist.“ — In na drugem mestu: „Die historische Tragödie muss politisch sein!“ In bogme, naš pesnik nam je pokazal, da nij zastoj pri Nemcih hodil v šolo! Hvalčini mu bodimo na tem!

L. (Dalje.)

Turki so v Bosno prišli 1463. leta, v Hercegovino pa 20 let kasneje. Bosenskim Slovanom, ki so kristijani ostali, bili so podložniki ali danjki. Prvi, renegati, so postali, gospodje "begi", a drugi so bili čreda, "raja". Begi vladajo nad rajo. Begi so vso zemljo v last vzeli in raja jim jo je morala obdelovati, kristijani so bili sužnji. Zdaj bode edenkrat drugače.

Deželne postave. Opozorujemo svoje čast. naročnike na "Vabilo na naročbo" katero razpošiljamo z današnjim listom. Mora vsakdo pripoznati, da je zbirka vseh deželnih postav, kakoršna namerava izdati g. E. K. l. v. z. a. r. zares prav koristna in potrebna, želimo prav iz srca, da bi se naglo razširila po deželi. Ta zbirka je razdeljena v 4 dele. I. del obsega deželno ustavo, volilni red za deželni zbor, občinski red in cestne postave, II. del: deželne postave v gospodarskih zadevah kakor postav o zemljiških knjigah, o rabi in odvračanju vod, o varstvu kmetij, o koristnih tleh, o pokončevanju škodljivih mercev, o varstvu poljske blaga I. dr. III. šolske postave in IV. del: nekatere najvažnejše državne postave.

V posamezne postave so vpletene vse poznejše spremembe in poplave, blizo tako kakor v nemški Manz-ovi izdavi. — Vse drugo se posnema iz vabila. Prvi zvezek se uže tiska in pride na svetlo koncem prihodnjega tedna.

Janežičeva slovesnost. Glasovi od vseh strani so na vprašanje glede Janežičeve slovesnosti zelo ugodni; razne manjše in večje korporacije so uže sklenile mnogobrojno udeležiti se ove svečanosti, in pridno se dela od strani gorotanskih rodoljubov, da postane slavljenje Janežičevega spomina sijajno in hvaležnemu rodu čestno. Odlučil se je kot dan slavnosti 13. avgusta t. l., to je: nedelja pred vel. g. ali vnebovzeta M. D. Prošnji do direktij južne in Rudolfove železnice za pomanjšanje voznine, kakor tudi do vlade glede dovolitve se stavi je dni.

Pozivi, vabila in program se razpošle na dotično društvo po Slovenskem in vcelenjene posamezne č. gg. rodoljube v prvi polovici julija. Občna želja je, da bi postala slavnost sploh slovenska, da bi se bratje bližnjih pokrajin mnogobrojno udeležili in da bi vsi skupno pomagali, da bode dan 13. avgusta v prijetnej rožnej dolini slovenskega dela koroške zemlje vreden velikim zaslugam marljivega pisatelja, slovničarja, buditelja lepoznavske pismenosti in prvega tajnika družbe sv. Mohora Antona Janežiča, kojega ime nas lahko združi vse Slovence brez razloka! V to bog in delavnost vsestranska! Društvo Slavec in čitalnica Goriska sta sklenila poslati k tej slavnosti posebno deputacijo.

P. n. gg. odbornikom, poverjenikom in pevcem „Slavčevim.“ Vstedi sklepa „Slavčevega“ odbora dne 12. junija t. l. bo „Slavec“ pel 24. avg. t. l. pri slovesnej maši v Gorici in pri svečanosti, ki se bo tega istega dne vršila v Solkanu: razkrije se namreč podoba umrlega **Matije Doljaka**.

Podpisani prav vljudno prosijo, da bi mu pevovodje pevskih oddelkov blagovolili nemudoma naznaniti: a) kateri perverski oddelki bodo prav gotovo sodelovali, da se jim ravno doše pesni pošljejo; b) koliko pevcev pri vsakem oddelku potrebuje podpore in stanovanja;

c) kdaj in kje naj bi bile skupne vaje bližnjih pevskih oddelkov (pevovodja ima čas od 1. avgusta naprej vsak dan). Razume se samo ob sebi, da treba skupnim vajam izbrati kraje, kjer bi se jih večina bližnjih pevcev mogla udeležiti naj laže in brez velikih stroškov;

d) koliko posameznih glasov da potrebuje.

Za one p. n. gg. pevce, katerim ne bo mogoče udeležiti se rečenih skupnih vaj, bo poskušnja 23. avgusta ob 4 popoldne v prostorih goriske čitalnice, ob 6. uri pa glavna poskušnja vseh pevskih oddelkov. Ako bi trebal, bode zadnja poskušnja je 24. avg. ob 8. zjutraj.

Kdaj in kje da bode skupne vaje bližnjih pevskih oddelkov in vse drugo potrebno naznani po došlih izjavah gg. pevovodij ob svojem času „Soča“.

Ker ni nam pri bodoči slovesnosti mari drugega, nego lepega petja, prav gotovo, ako le možno, slehernega „Slavčevega“ pevca pričakuje

ANT. HRIBAR
„Slavčev“ pevovodja.

Pela se bode Oberhofferjeva maša. Prav dopada vsem, kateri so jo slišali, ter jo je lahko umeti. Želeli je, da bi prav pridno in resno se dela poprijeli vsi vrli „Slavci“. Ured.

Narodna zabava na umetno napeljeni murbi, na kateri je v treh nadstropjih prostora za 30 obso, bode v nedeljo, 2. t. m. v Preserjah pri Komnu. — Vljudno vabi k tej narodni veselici. Jožef Fortič.

Nesreča na železnici. Poštni vlak na železnici mej Saragoso in Barcelono v Španiji je 24. t. m. iz tira skočil. Pri tej priliki je 17 ljudi usmrtenih bilo in 57 je ranjenih.

Poslanice.

Proti svedoči podpisani od več komenskih staršev in nestaršev v imenu cele občine katero je Soča v svojej 25 št. I. t. v. gos. Bunc-evem poslanem objavila, prisiljen je podpisani urad javno protestovati — ker v imenu cele občine spričevala o natančnem spolnovanju učiteljskih dolžnostij, so po sedaj obstoječih postavah opravičeni le krajni šolski sveti.

Krajni šolski svet v Komnu dne 27. junija 1876.
NB. Saj sedaj nij treba imena posameznih udov sveta objaviti, rokopis naj se pa hrani — ako bi kedo to zahteval.

Življ! Janka

V svedoči objavljeni po gosp. Buncu učitelju v Komnu v 25 št. „Soče“ nahaja se med podpisanimi tudi nek Josip Kovačič katerega podpis kinčajo naslovi, „starašina“ in „podžupan.“ Podpisano zupanstvo je tedaj prisiljeno javno opomniti, da niti mej komenskim staršim niti podžupanu nobenega Josipa Kovačiča nij. Zupanstvo v Komnu dne 27. junija 1876. Fridrik Švara zupan.

Podpisana javno protestujeta proti svedoči objavljeni v 25 št. „Soče“, katero so nekateri komenski starašine in nestarašine gos. Buncu, tukajšnemu učitelju podpisali o njegovem natančnem spolnovanju orglarskih dolžnostij v imenu cele občine, ker nij pravilna in ker sta za sedaj v komenskej občini edino le podpisana opravičena enaka spričevala izdavati.

V Komnu dne 27. junija 1876.
Andrej Ferfolja farni oskrbnik, Fridrik Švara zupan.

Oznanilo.

Med Dr. Keršovani preselil se je v rastel v Fitz-ovo hišo, št. 461 in bode, kakor dozdaj, zdravil na svojem domu vsaki dan.

Plinska tovarnica v Gorici napravlila je peč za parjenje galete. Omenjena peč je p. n. občinstvu na razpolaganje za prav malo odškodnino. —

Karol Zanetti

Kašelj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gld skatija.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo dozdaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripravek proti zagerlenosti, notranjem kataru, pri prehlajenju, driski, stane samo 40 solinov.

Zdravitni fluid

za konji (Konditionalliquid) Ta lek ima lastnost, da izdrži konje dolgo časa pri moči.

Ena steklenica stane f l. 20 z navedomo vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florencia.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti bolesti zobov. Najhujša in neprejeljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljico tega leka vije na homlaz in dene v votel zob.

Edina zaloga vsakovrstnih mineralnih vod in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovnuv iz Benetok. — Prava Magnezija angleška Henry-Krozyre Blanchard in Val let. — Zobna zmes Bittermannova. Popp. Sain de Broomart. — Arabika Revalnera v prahu in testu — Prah za olajšanje prebavljaja dr. Gollis-ov. — Pastilje Vichy Biliu, George. Milo iz zelis e Borchard-ovo. Glicerina Hoffman. — Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Pri Dunajski razstavi l. 1873 2 medaliji za napredek za 8 zvonov se skupno teže 300 centov, vlitih za votivno cerkev na Dunaji in razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale

Ignacija Hilzerja & sinov

v Dunajskem Novem mestu

(Ignaz Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt).

se priporoča za naročevanje zvonov vsake teže in vsakega glasa

izdelke iz vlitiga metala.

Tudi se zvonovi tako vredijo, da se pri zvonjenji vsi lepo vjemajo in kemblji drug za drugim v lepem redu bijejo. Za tako vredenje je izšla ta livarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku en sam človek v kakih urah po zelo priprosti napravi brez vseh stroškov tako vrediti more, da zvonovi enako, hitreje ali bolj potaši teko. Ta naprava se da posebno vgodno napraviti pri jarnih izželeza skovanih, ki teko na okroglih zobeh po lastni c. k. izključujejo priv. iznajdbi.

Naročila se izgotovljajo naténen in po ceni. Zarad plače so vgodni pogoji.

Kar ta liv. obstoji, 331., je vtila 2930 večih zvonov, ki so tehtali 12800 c.